

בְּשִׁלַח

שבת שירה

ט"ו בשבט

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 718 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 608 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל ח' שבט תשפ"ג

999 ה'תשפ"ג

בְּשִׁלַח - תוכן ענייני הפרשה

א. יציאת בני ישראל ממצרים, והליכתם במדבר על פי ה' - עמוד הענן - ביום ועמוד האש - בלילה.

ב. קריעת ים סוף:

א. ציווי ה' שבני ישראל ישובו ויחנו לפני פי החירות.

ב. המצרים רודפים אחרי בני ישראל וקרבים אליהם - עם ישראל מפחד ומשה מתפלל, ומחזקם לבטוח בה' (יד, א-ז).

ג. ה' אמר למשה שבני ישראל ילכו בתוך הים (יד, טו-יח).

ד. ים סוף נבקע לשניים ובני ישראל עוברים בשלום בתוכו והמצרים רצים על החול הרוותח בתוך הים, המים מכים בהם והם טובעים בים.

ה. "אֲזַיִר מִשֶּׁה" - שירת הים: שירת ההודיה לה' (טו, א-כא).

ג. קורות בני ישראל בדרכם מים סוף:

א. במרה: נס המתקת המים המרים בעץ מר, וקבלת חוקי ה'.

ב. פרשת המן והשלו - בטחון בה', וקדושת השבת וכבודה.

ג. נס הוצאת המים מן הסלע (יז, א-ז).

ד. מלחמת עמלק - תפילת משה, ויהושע נלחם, ושבועת ה' על מחייתו של עמלק לעתיד לבא.

"וַיְהִי בְשִׁלַח פְּרָעָה אֶת הָעָם..." (יג, יז)

ביאר הצדיק בעל הזרע שמשון' זצ"ל, כוונת התורה באומרה: "בְּשִׁלַח פְּרָעָה אֶת הָעָם" ללמדנו שפרעה מלך מצרים בכבודו ובעצמו ליווה את בני ישראל בצאתם ממצרים. ומדוע הטריח פרעה את עצמו ללוות את בני ישראל? אין זאת אלא כי רצה להראות בזה, שאף על פי ששלח אותם מארצו, למרות כל זאת עדיין אינו מתייחס מהם להיות לו לעבדים! ולכן, כאשר שמע פרעה שבני ישראל נבוכים ומבולבלים במדבר, מיד פנה לרדוף אחריהם על מנת להחזירם אליו להיות לו לעבדים, וצעד זה מורה כאלף עדים שפרעה לא התייחס כלל וכלל, ואף שקיבל עשר מכות קשות וכואבות עדיין ניסה בכל דרך להשיב אליו את בני ישראל שיהיו לו לעבדים.

ומעשה בצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב, שראה גנב יהודי שנתפס בעת גניבתו. ניגש אליו הצדיק והעיר לו שיחידל ממעשיו הרעים, שהרי רק בושה נגרמת לו... אך הלה השיב ואמר: "רבי, אינני מתייחס! הפעם נתפסתי, אבל לבסוף אצליח"...

והדברים מרעישים! כי אם פרעה המשיך בעקשנות לנסות לשעבד את בני ישראל בחזרה בכל דרך, וגם אותו הגנב ממשיך בעקשנות עד שהוא 'יצליח' בגנבתו, כמה אנו צריכים ללמוד ממנו לענייני הקדושה ועבודת ה', שהרי גדולה מידה טובה ממידת פורענות! ואם כן, כמה צריכים אנו להיות נחושים ועקשנים כנגד היצר הרע, המפריע לנו בכל דרך, ואל לנו להתייחס או להישבר חלילה, אלא מחובתנו להשיב מלחמה כנגדו, ובוודאי לבסוף יצליח העקשן וינצח.

שבת שלום

בשבת שקוראים בתורה פרשת בשלח נקראת "שבת שירה", על שם שירת הים שאמרו בני ישראל לאחר קריעת ים סוף. לפני שנבקע הים ע"י משה רבינו ע"ה כתוב (יד, טו): "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְסַעְרוּ!"

כתוב בגמרא (סוטה לו): תניא, היה רבי מאיר אומר, כשעמדו ישראל על הים היו שבטים מתנצחים זה עם זה, זה אומר אני יורד תחילה לים וזה אומר אני יורד תחילה לים. קפץ שבטו של בנימין וירד לים תחילה, שנאמר: "שָׁם בְּנִימִן צָעִיר דָּדָם" (תהלים סח, כח), אל תקרי "דָּדָם" אלא דָּדָם... באותה שעה היה משה מאריך בתפילה. אמר לו הקב"ה: בניי טובעים בים ואתה מאריך בתפילה לפניי? אמר לפניו: ריבנו של עולם, ומה בידי לעשות? אמר לו: "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְסַעְרוּ, וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְּךָ וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וַיִּבְקָעֵהוּ, וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֵּשָׁה" (שמות יד, טו-טז).

פירש המהרש"א, ששבט בנימין האמין בדבר ה' ביד משה: "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְסַעְרוּ". אין להם אלא ליסע, שאין הים עומד בפניהם (רש"י). ושאר השבטים, שלא בטחו בציווי זה ויראו לנפשם לירד לים, נזקקו להרמת המטה, לנטיית היד ולבקיעת הים כדי לעבור בו. והעניין, שידוע מה שכתב ה"נועם אלימלך" (פרשת בהה) בשם אביו רבי זושא מאניפולי זצ"ל בביאור הכתוב (ויקרא כה, יט): "וַיִּנְתְּנָה הָאָרֶץ פְּרִיָּה וְאֶכְלָתָם לְשִׁבְעַת וַיִּשְׁבְּתָם לְבִטָּח עֲלֶיהָ", שלא תדאגו משנת בצורת (רש"י). והיינו שכאשר בוטחים ולא דואגים, מובטח השפע. וכאשר דואגים ולא בוטחים, יש צורך בציווי מיוחד כדי להוריד את השפע. וכך אירע גם כאן. בני שבט בנימין בטחו וירדו לים, והים לא עמד בפניהם. שאר השבטים, שהיססו, הוצרכו לציווי מיוחד לבקיעתו.

אומר שלמה המלך ע"ה (משלי י, ט): "הוֹלֵךְ בְּתָם יִלָּךְ בְּטָח".

הבוטח בשם מידה טובה גדולה היא מאוד, וצריך האדם תיקון גדול טרם יבוא בעמק הביטחון. הבוטח בשם מזומן לקבל חסד, כדכתיב (תהלים לב, י): "וְהַבּוֹטָח בַּה' חֲסֵד יְסֻבְּבֵנּוּ".

שלימות הבטחון הוא כפי שהיה אצל חזקיהו המלך (עייני איכה רבה ד, טו) שסנחריב הקיף את ירושלים באלפי אלפי חיילים, ובדרך הטבע לא היה שום סיכוי, ולו הקלוש ביותר, להינצל. ואז אמר חזקיהו אל ה' שאין לו כח לעשות מאומה, אלא "אני ישן על מטתי" והוא בטוח בביטחון גמור בה' כי יביא את הישועה. שזוהי לכאורה דרגת הבטחון הגבוה שאינו עושה מאומה כי הוא סמוך ובטוח לגמרי על ה'.

על זה אומר דוד המלך ע"ה (תהלים לו, ה): "גוֹל עַל הַיָּם דֶּרֶךְ וַיִּבְטַח עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה", דהיינו תשים את כל רצונותיך (בניי חיי ומזוני) ומהווייך על השם יתברך אז השם ימציא לך כבר את הישועה.

והנה, שלוש פעמים ביום בתפילת שמונה עשרה אנחנו מתפללים: "וַיִּתֵּן שֶׁכֶר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בְּאַמְתּוֹ וְשִׁים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם".

ובסוף ברכת המזון אנו חותמים: "בְּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּה' וְהָיָה ה' מִבְּטָחוֹ" (ירמיהו יז, ז).

מכאן, כשיש ציווי מאת ה' - "ויסערו", מקיימים בלי פקפוק.

“וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְךָ וְנָטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ...” (יד, טז) – יהלום של בחור – סיפור

אומרת הגמרא (סוטה ב.): “אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן: וקשין [וברשי: לפני המקום] לזווגן כקריעת ים סוף, שנאמר (תהלים סח, ז): ‘אֶלְקִים מוֹשִׁיב יַחֲדָיִם בְּיָתָהּ מוֹצִיא אֶסְרִים בְּפוֹשְׁרוֹת’.”

אומר המדרש (תנחומא כי תשא ה): “מטרונה שאלה את ר' יוסי: 'לכמה ימים ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו?' אמר לה: 'לששת ימים.' 'מאותה שעה מהו עסוק?' - אמר לה: 'יושב הוא ומזווג זיווגים איש לאשה ואשה לאיש.' אמרה לו: 'אם הדבר קשה, יכולה אני לעשותו.' הלכה וזיווגה ונתנה זו לזה וזה לזו. לאחר ימים הלכו אותם המזווגים והכו זה את זה וזו את זה, וזו אומרת איני נוטלת זה וזה אומר איני נוטל זו. אמר לה: אם הדבר קל בעיניך, קשה הוא לפני הקב"ה כקריעת ים סוף...”

הרב אפרים שרבי שליט"א מספר על בחור צעיר שעבד בבורסה ליהלומים בתור שליח של אחד מן הסוחרים בבניין. בתפקידו נדרש הבחור לעבור במשך היום בין המשרדים השונים בבניין כדי למלא את המשימות המוטלות עליו.

באחד מן הימים היה הבחור באחת מן השליחויות שאליהן נשלח, ולפתע שם לב שעל הרצפה מונח יהלום נוצץ.

הבחור הרים את היהלום והניח אותו בכיסו. הוא ניגש ליהלומן ותיק ומוכר בבניין, הניח את היהלום בידו ושאל מהו ערכו. היהלומן בחן את היהלום ולאחר כמה דקות אמר לבחור הצעיר: “תקשיב, בחור צעיר. גם אם תעבוד בעבודתך שלושים שנה לא תרוויח את הסכום שהיהלום הזה שווה.” הבחור התרגש והודה ליהלומן.

הבחור הצעיר, שבאותה תקופה התחזק באמונה ואף שמע ולמד שיעורי אמונה, החליט שכל הפרנסה המיועדת לאדם מגיעה עד אליו, וממון שמרוויחים מגיע רק בהיתר ולא באיסור. ישנן הלכות של השבת אבידה, והוא החליט ליישם אותן. וכך אכן עשה. הוא תלה מודעות על יהלום שנמצא בבניין, ולאחר שעות אחדות התקשר אליו אחד מן היהלומנים ואמר שהאבן היקרה והנדירה שייכת לו.

הבחור הצעיר נפגש עם היהלומן והחל לשאול על סימנים המאפיינים את האבן. לאחר שהיהלומן ענה על כל השאלות, הבחור נתן לו את האבן היקרה.

היהלומן נפעם מהתנהגותו של הבחור ואמר שאם דבר כזה היה קורה לו, לא בטוח שהוא היה עומד בניסיון ומחזיר את האבן. הוא הישיר את מבטו אל הבחור הצעיר ואמר: “אני מחפש עוזר אישי ונאמן, ואני מבקש שאתה תהיה העוזר שלי. תרוויח משכורת יפה, תהיה לבוש יפה, והכי חשוב - תעבוד אצלי בנאמנות המאפיינת אותך.”

הבחור הצעיר עבד בנאמנות במשרדו של היהלומן, ובמהלך עבודתו נתקל באין ספור נסיונות של נאמנות למעסיקו, אך באף אחד מהם לא נכשל.

והנה, כעבור שלוש שנים שאל היהלומן את הבחור הצעיר אם הוא מוכן להשתדך עם בתו, והבחור השיב בחיוב.

לאחר כמה חודשים נערכה בבני ברק חתונה מפוארת של הבחור הצעיר עם בתו של היהלומן. היהלומן אמר לחתנו הטרי: “ראה כמה הנאמנות משתלמת, אם היית לוקח את היהלום לפני שלוש שנים היית זוכה בסכום כסף לא מבוטל, אבל זהו כסף שלא שייך לך. כעת, כשאתה נשוי לבתי, כל היהלומים שייכים גם לך, והחשוב ביותר - הכול בהיתר.”

“וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְךָ וְנָטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ וַיָּבֵאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֶּשֶׁה” (יד, טז) – חכמת היהודי – סיפור

היה זה בזמנים שאסור ליהודי לדרוך על אדמת ספרד (אחרי גירוש ספרד). יהודי תלמיד חכם נתפס שם על ידי כומר, וזה האחרון אמר לו כך: “בעצם אתה חייב מיתה כיוון שעברת על החוק, אלא שאני רואה שאתה דומה לי 'שתי טיפות מים' ועל כן אני אקל עליך בעונש ואתן לך 'רק' מאסר עולם עם לחם צר ומים לחץ”... וכך הווה.

הוכנס היהודי לתוך צינוק והכומר כל ערב בא לתת לו ארוחה דלה ומים במשורה.

יום אחד, האפיפיור אסף את כל הכמרים ואמר להם, אני משקיע בכם מיליונים ואני רוצה לראות אם זה מצדיק את ההשקעה! אני אשאל אתכם שלוש שאלות ונראה מי ידע את התשובה, והיה אם לא תדעו - עונש חמור מחכה לכם! שאלה ראשונה: “מתי קרה שתרנגול עשה קוקוריקו וכל העולם שמע את זה?”

שאלה שנייה: “היכן נמצא מקום שהירח האיר עליו רק פעם אחת בהסטוריה?”

שאלה שלישית: “מה אני חושב עכשיו?”

“יש לכם שלושה ימים לחשוב על תשובות!” אמר והלך. לקראת ערב, הכומר בא לתת ליהודי את הלחם והיהודי פונה לכומר ואומר: “אתה לא נראה טוב היום, למה נפלו פניך?!”

ענה לו הכומר: “האפיפיור שלנו השתגע לגמרי הוא רוצה להרוג את כולנו!”

“מה קרה? על מה ולמה?!” שאל היהודי. והכומר סיפר לו על שלוש השאלות המוזרות תוך כדי שהוא חותם את השיחה בזעם: “האפיפיור הזה נהיה חולה ירח קוקוריקו”... אמר היהודי לכומר: “הרי אני ואתה מאוד דומים, נכון? יפה. בעוד שלושה ימים תתן לי את הבגדים שלך ואני אלך לאפיפיור במקומך ואענה על שאלותיו.”

והנה, אחרי שלושה ימים ניגש היהודי כשהוא לבוש בבגדי הכומר, ביחד עם כל הכמרים - לאפיפיור.

האפיפיור שאל את קבוצת הכמרים: “האם יש למישהו תשובות לשאלות?” דממה שררה במקום.

האפיפיור החל לשאול אחד אחד, יש לך תשובה? לא! ואתה? לא! עד שהגיע ליהודי המחופש, היהודי אמר לו אתה תשאל את השאלות ואני אענה לך תשובות.

והאפיפיור החל עם השאלה הראשונה: “מתי קרה שתרנגול עשה קוקוריקו וכל באי עולם שמעו את זה?...”

ענה היהודי: “התשובה פשוטה והיא נמצאת בספר בראשית, בתיבת נח כאשר התרנגול עשה קוקוריקו כל באי העולם שמעו את זה. שהרי רק הם היו בעולם.”

אמר האפיפיור: “כל הכבוד, הפתעת אותי!”

שאלה שנייה: “היכן יש מקום בעולם שרק פעם אחת בהסטוריה הירח האיר שם?...”

ענה היהודי: “התשובה לשאלתך כתובה בספר שמות. בקריעת ים סוף המים נקרעו לשניים ונוצרה יבשה ובאותו זמן היה לילה, והירח האיר על קרקעית הים, ולמחרת חזרו המים למקומם, נמצא שבאותו מקום רק פעם אחת האיר הירח.”

אמר האפיפיור בתדהמה: “תשובה מצוינת, נפלא! ומה עם השאלה השלישית?”

אמר היהודי: “כבודו יחזור עליה”. והאפיפיור שאל: “מה אני חושב עכשיו? ענה היהודי: “בטח אתה חושב שזה שעונה לך את התשובות הוא כומר, הא?!”...?

צמיחה לאחר ריקבון

כשייקח אדם פרי ויתבונן על דרך התהוותו, הנה לוקחים את גרעין הפרי וטומנים אותו באדמה עד שיירקב, ורק משנרקב והרי הוא כ"איך" - רק אז נמשך אליו לח הצמיחה והוא נובט, ובהמשך ייעשה אילן ויוציא פירות. ה"יש" נוצר רק אחרי ה"איך". כן הוא האדם: כל זמן שמחשיב הוא את עצמו ל"יש" - אינו האדם השלם. רק אם מחזיק את עצמו ל"איך" - אז יתעלה לתואר האדם הנעלה ויהיה אילן גדול המניב פירות.

[הרה"ק מטשורטקוב]

לא לאבד תקווה

ידוע שגם כשנראה שעץ השדה מתייבש מחוסר מים וכיוצא בזה, עדיין ניתן להיטיב את גדילתו בטיפול מסור ועקבי ולגרום לו לשוב לפרוח ולבלב. כמו כן האדם - אין להתייאש בעת משבר, ואפילו המשבר קשה ביותר, שכן בסיעתא דשמיא בזכות טיפול אוהב ומסור יעבור המשבר, והאדם ישוב לפרוח ולשגשג.

[הרבי מספינקא]

נמשלו ישראל לגפן

מאי גפן? דא פֿנֿסט יִשְׂרָאֵל, כִּמְה דָאֵת אָמֵר (תהילים פ, ט): "גִּפְּן מִמְצְרִים תִּסְיַע".

[זוהר ויחי רלה, א]

מה הגפן חיה ונשענת על עצים מתים (יבשים), כך ישראל חיים וקיימים ונשענים על המתים - אלו האבות.

[מדרש שמות רבה, כי תשא]

מה הגפן הזו יש בה ענבים וצימוקים, כך ישראל יש בהם בעלי מקרא, בעלי משנה, בעלי תלמוד, בעלי אגדה.

[מדרש ויקרא רבה, בחוקות]

מה גפן זו יש בה יין וחומץ, זה טעון ברכה וזה טעון ברכה, כך ישראל חייבים לברך על הטובה ועל הרעה. על הטובה "ברוך הטוב והמיטיב", ועל הרעה "ברוך דיין האמת". [שם]

"וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרַעַה אֶת הָעָם וְלֹא נָחֵם" (יג, יז)

הקשה מרן רבנו ה'אור החיים' הקדוש זיע"א: כלל בידינו כי תיבת "וַיְהִי" היא לשון צער ותוגה (ע"פ מסכת מגילה).

ואם כן, צריך להבין: מדוע התורה הקדושה פתחה במילה זו את תיאור יציאת בני ישראל ממצרים? והלא זמן יציאתם של בני ישראל ממצרים היה רגע משמח ביותר, ומדוע נאמרה בו מילת "וַיְהִי", הרומזת לתוגה ולצער?

אלא השיב רבנו: אומנם היו אלה רגעים של אושר ושמחה עצומים, אך הם היו מהולים בצער, מפני שהקב"ה רצה להוציא את בני ישראל ממצרים להיות לו לעם סגולה ולממלכת כוהנים, אלא שפרעה שלח עימם ערב רב של גויים שהתלוו אליהם ועלו עימם ממצרים, שנאמר: "וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרַעַה אֶת הָעָם", וידוע כי כאשר נאמר "הָעָם" ולא נאמר באיזה עם מדובר, הכוונה היא לאנשי הערב רב.

דבר זה גרם צער גדול לה' יתברך, ומדוע? מפני שהקב"ה רצה שעם ישראל יהיו לבדם, בבחינת "הֵן עַם לְבָדָד יִשְׁכֵּן וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשְּׁב" (במדבר כג, ט), ודבר זה לא קרה, שהרי יצאו עימם ואף הסתפחו אליהם אנשי הערב רב, ומשום כך נאמר בתחילת הפרשה: "וַיְהִי" - לשון צער.

ומכאן נלמד אנו לקח ומוסר השכל - כמה חשוב בעיני ה' שבני ישראל שומרים על אחדותם וייחודם ואינם מתערבים באומות העולם, ואף אינם לומדים מדרכם וממעשיהם! הבה נשמור על כרם בית ישראל לטוב לנו כל הימים!

"כִּי הָאָדָם עַץ הַשָּׂדֶה" (דברים כ, יט)

אמר רבי בן ציון מוצפי שליט"א, חכמי המוסר כתבו שיטענו ש"טו" בשבט מוסר השכל לאדם, לשפר מעשיו.

- כל אילן מוציא פירות משלו וממינו ואינו משנה פרו, כך האדם - עליו להיזהר לא לקלקל דרכיו.
- בימי החורף האילן ערום וריק מכול, אך אל ייאוש - הנה מגיע האביב ואחריו הקיץ, והוא מתמלא פרחים ופירות. כך האדם - אל לו להתייאש.
- ריבוי ההשקיה מזיק לאילנות וצריך לעשות הכול במידה, וגם דישון האדמה נעשה במידה הנכונה. וכן האדם - לא ירדוף אחר הנאות ותענוגים יותר מהמינימום.
- כדי לפרוח ולשגשג האילן צריך אור שמש והרבה אוויר וחמצן, וכך האדם זקוק להרבה לימוד תורה וקיום מצוות ללא הגבלה.
- באחד לחודש שבט ביאר משה רבינו את התורה, כנזכר בפרשת דברים. לכן לעולם תחול פרשת יתרו - שמוזכר בה מתן תורה - בחודש שבט.
- "אילן" גימטריה "מלאך" (91), שפירושו שליח טוב, וכן גימטריה "אמן", שהיא קיום הברכה. אילן - גימטריה של שילוב שמות הקודש הו"ה ו"אדנר"ת וכן גימטריה "סוכה", שהיא הגנה וצל עלינו לכל ימות השנה.
- כתב רבנו חיים פלאגי זצ"ל על הפסוק: "בְּרִכּוֹת לְרֹאשׁ צְדִיק" (משלי י, ו) - הלומד הלכות ברכות בראש השנה לאילן הוא צדיק, וזהו תיקון בימי השובב"ם.
- הנוסח במשנה: "ראש השנה לאילן" ולא "לאילנות", לומר לך: כל אדם ואדם, קטן וגדול, אם יעמול ויתייגע (בתורה) ייתן פירות ויועיל לכולם!

שורשי האדם

נקרא "עץ השדה", דכתיב: "כִּי הָאָדָם עַץ הַשָּׂדֶה", אלא שהוא אילן הפוך. ולמה הוא אילן הפוך? כי העץ שורשו למטה, תקוע בארץ, כי חיותו מן האדמה, והאדם - חיות נשמתו מן השמיים. [מהר"ל]

"כִּתְמוֹר יִפְרָח" ... (תהלים צב, יג)

נמשלו ישראל לתמר, שנאמר (שיר השירים ז, ח): "דְּמֵתָה לְתַמְרֵי". מה תמר כולו חסד: פרוי למאכל, לולבו להלל, עליו לסכך, סיביו לחבלים וקורותיו לקירות הבית, והוא כולו ישר - כך ישראל אין בהם פסולת: מהם בעלי מקרא, מהם בעלי משנה, מהם בעלי תלמוד ומהם בעלי מעשה.

זאת ועוד, מה תמר אין לו אלא לב אחד - אף ישראל אין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמיים. [מדרש רבה]

יגעת ומצאת

מדרך גידולו של העץ נלמד הדרכה: כפי מה שזורעים ונוטעים ומשקיעים כך היא הקצירה ואסיפת הפירות. אם ייטע שתיל של אילן סרק - יצמח אילן סרק, ואם ייטע זרע פרי - יצמח אילן הנושא פירות, וכפי אשר ישקיע מאמצים בעבודות האילן כן ייטיבו הפירות להיות.

כן הדבר גם ברוחניות: כפי מה שיתאמץ וישקיע, יעמול ויתייגע - כך תהיינה התוצאות. [הרה"ק מטשורטקוב]

"וַיִּרְאוּ הָעַם אֶת ה' וַיֹּאמְרוּ... (יד, לא)

בשנת תש"ח התגוררה בטבריה בבית קטן וצפוף משפחת מרובת הילדים של ר' דב גרטנר, שהיה יהודי מכובד שעמל קשה מאוד לפרנסתו. למרות קשיי הפרנסה הוא השתדל בכל מאודו שילדיו לא ידעו מחסור. בשכונה אחרת בטבריה התגוררה בבית גדול ומרווח משפחת זלץ. למרות העושר והפאר, חיים זלץ ורעייתו חיו בצער ובעננה כבידה, מכיוון שהם לא זכו לפרי בטן במשך עשרים וארבע שנים. דוד גרטנר, בנו בכורו של ר' דב, למד בישיבה חסידית. הוא זכה להשתדך עם בת יעקב צדיקה, ולאחר פגישת ההורים נקבעו התאריכים לאירוסין ולחתונה. ההכנות לאירוסין היו בעיצומן, וההוצאות המרובות שר' דב התחייב להן הקשו עליו מאוד. בסיום מסיבת האירוסין אמר ר' דב לרעייתו: "ברוך ה' זכינו לארס את בנו, אך מאין נשיג ממון לחתונה?" רעייתו של ר' דב השיבה: "היישוב היהודי בטבריה מכיר ומכבד אותך מאוד. תעבור בבתי הכנסיות ותבקש צדקה להכנסת חתן וכלה". ר' דב שמע את הצעתה של רעייתו וגופו הצטמרר מהמחשבה שהוא יבקש נדבה מהיהודים בבתי הכנסיות. "בשום פנים ואופן לא אבקש נדבה במקום שכולם מכירים אותי", אמר בנחרצות. "ישנה אפשרות שתיסע לירושלים", הציעה רעייתו, "שם איש אינו מכיר אותך, ושם תעבור בין בתי הכנסיות ותבקש נדבה". במשך הלילה התהפך ר' דב במיטתו וחשב על הצעתה של רעייתו. בבוקר הוא נשאר איתן בדעתו שלא לקחת נדבה מאף יהודי, וה' ימצא פתרון לבעייתם. "ישנה עוד אפשרות", אמרה רעייתו של ר' דב, "והיא שתיגש לביתו של אחי חיים זלץ ותבקש עזרה לחתונת בנו". ר' דב השיב: "הרי אחי חיים זלץ הוא חשוך ילדים, ואיך אבוא אל ביתו ואבקש עזרה לחתונת בנו?... הרי אני עלול לצער אותו בבקשת!". רעייתו של ר' דב אמרה שזאת האפשרות הנכונה ביותר, ולבסוף הסכים עימה ר' דב ועשה את דרכו לעבר ביתו של חיים זלץ. ר' דב התקבל בבית גיסו בכבוד מלכים, ולאחר מילות הנימוסין אמר: "חיים, אני מבקש עזרה כספית לחתן את בני דוד. ההוצאות מרובות, ואין בידי הסכום הדרוש לחתונה". חיים זלץ הביט בגיסו האהוב ואמר שהוא צריך להתייעץ עם רעייתו ולשאול אם היא מוכנה לעזור בהוצאות החתונה. ר' דב הודה לגיסו ויצא מביתו. רעייתו של חיים זלץ הייתה כל העת במטבח, והיא הבחינה בר' דב יוצא מביתם בפנים נפולות. היא מיהרה לעבר בעלה ושאלה לסיבת בואו של ר' דב. חיים השיב שר' דב ביקש עזרה כספית לחתונה. "ומה השבת לבקשתך?" שאלה. "ענית לך ששאלתי אותך עליו להתייעץ איתך". "בבקשה", אמרה רעייתו של חיים זלץ, "תמהר אחרי גיטך ותאמר לו שכל הוצאות החתונה יהיו על חשבוננו". חיים קפץ ממקומו ושאל: "ידוע לך שההוצאות מרובות והן יגיעו לסכום גדול?" "הרי אנחנו עשירים, ולא נתרושש מהוצאות החתונה", השיבה לו רעייתו. "בבקשה, תמהר אחרי. אני מעוניינת לקיים את המצווה החשובה של הכנסת חתן וכלה". חיים זלץ יצא מביתו וחיפש את ר' דב. לאחר דקות אחדות הוא הבחין בו וקרא לעברו. ר' דב הופתע לראות שגיסו ממחרתו ושאל: "חיים, הכול כשורה?" חיים השיב שרעייתו ביקשה לזכות בזכות העצומה של המצווה, והיא מעוניינת לממן את כל הוצאות החתונה. ר' דב התרגש והודה לגיסו, ומיד מיהר לביתו וסיפר לרעייתו בשמחה שאשתו של אחיה הסכימה לממן את החתונה. רעייתו של חיים זלץ שכרה מקום מכובד במרכז הארץ שבו תחול מסיבת החתונה, והיא שכרה אף אוטובוסים מיוחדים כדי להסיע בהם את כל המשפחה מטבריה לגוש דן. היא דאגה לכל הוצאות הלבוש של ילדי המשפחה, חליפה לחתן ושמלה לכלה; היא דאגה לרכוש את כל המוצרים - בשר, עופות ודגים, והיא אף טרחה ובישלה בעצמה את כל המטעמים שיוגשו בחתונה. בתום מלאכת הבישול היא אפתה עוגות וקינוחים בשפע רב לרווחת האורחים. החתונה הייתה שמחה ובקדושה, השפע

היה רב, והחתן והכלה היו מאושרים והודו בכל ליבם לגברת זלץ על כל עמלה. לאחר החתונה ביקשה גברת זלץ ששבת החתן וגם הלילה האחרון של ה"שבע ברכות" יחולו בביתם, ואכן גם בשבת החתן וגם בסעודת שבע הברכות טרחה גברת זלץ, בישלה ואפתה את כל המטעמים שהוגשו בפאר ובשפע רב.

יום לאחר ה"שבע ברכות" הגיע ר' דב גרטנר לביתו של גיסו חיים זלץ. גברת זלץ עמדה ליד הכניסה למטבח, ור' דב ניגש לעברה ואמר: "גברת נכבדה, אני מעוניין לומר לך דבר מה". גברת זלץ הרגישה מבוכה. היא ידעה שר' דב רוצה להודות לה, אבל היא לא רצתה שיכבדו אותה או שירגישו חובה להשיב לה על מעשיה. "גברת נכבדה", אמר ר' דב, "אין לי איך להודות לך על כל מה שעשית. כל מה שאומר לא יתקרב לתודה שאנחנו צריכים וחייבים לומר לך, וגם אין באפשרותי להשיב לך על מעשייך הנפלאים. אבל דבר אחד אני יכול להבטיח לך". עיניו של ר' דב ברקו ויקדו כמו אש, והוא אמר: "נכון שבעולם הזה איני יכול להחזיר לך על מעשייך, אבל בעולם הבא אני כן יכול, ואני אשיב לך תודה על כל מה שעשית למעננו".

שבוע לאחר מכן התהלך ר' דב ברחובות העיר טבריה. החום הרב העיק עליו, והוא החליט לטבול בכינרת כדי לרענן את גופו. ר' דב שחה מעט, אך רגלו נתקעה בבור שהיה בקרקעית הכינרת. לאחר דקות מספר טבע ר' דב גרטנר והחזיר את נשמתו הטהורה לבורא. השמועה על פטירתו של ר' דב התפשטה כאש בשדה קוצים, ותוך שעה קלה רעשה וגעשה כל העיר טבריה. כשבוע לאחר ההלוויה ביקש הרופא של הזוג זלץ שיגיעו למרפאה ובישר להם בהתרגשות שהתרחש נס, ולאחר עשרים וארבע שנות עקרות תזכה גברת זלץ לפרי בטן בעזרת ה'.

כעבור חודשים אחדים אכן התרחש הנס. גברת זלץ זכרה את הבטחתו של ר' דב ואמרה: "אין לי ספק שר' דב קיים את הבטחתו בעולם העליון והעתיר עליי, ולכן זכיתי לפרי בטן לאחר שנים רבות". זהו כוחו של יהודי פשוט שדבק באמונה שלימה ודבק בדרכו של ה' יתברך.

**ברכת התורה
ביון
ברינה**

"לְאֲדָם מְרַכְּי לֵב וּמָה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לְעֵלְיוֹ לְעֵלְיוֹ נִשְׁמַת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-טרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: משה אהרן בן מאיר יצחק: שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל: מאיר בן שמחה אשר מסעוד: בן זוהרה: רחמים בן האוור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: דוד (רוג'ה) בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון מרים בת עיזח: כחון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה: ורד בת אידה הגר בת הרטה ואהרן

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זהבה בת אטו:גימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לזרע של ימיא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת יוקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

לרפואת:

הרב מאיר טייס בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן הגר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: יוקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קין בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שרה רחל בת נארה: חת בת לינה: מירית בת רחל לימור הודיה, ושחנה בנות תורן יפה

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.47209

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102